

Uitvoeringsagenda Duurzaamheid

2023-2026

Duurzame
campus

Duurzaamheid in
onderzoek en
onderwijs

Bewustwording
en betrokkenheid

Samen aan
de slag

VOORWOORD

VOORWOORD

Duurzame beweging versterken en versnellen

Klimaatverandering, globalisering, toenemende sociale ongelijkheid, biodiversiteitsverlies, economische en gezondheids crisissen: de huidige maatschappelijke problemen zijn talrijk en complex. De oorzaak ervan hangt samen met ecologisch onhoudbare en sociaal onrechtvaardige structuren, culturen en praktijken. Internationaal worden oplossingen steeds vaker gezocht in een duurzamere wereld. Daarin krijgen onderwijs in het algemeen en hoger onderwijs in het bijzondere een rol toebedeeld. 'Sustainable development begins with education', zo stelt Unesco.

Als universiteit vinden we het belangrijk onze maatschappelijke verantwoordelijkheid hierin te nemen. Het thema 'duurzaamheid' is een van de vijf doorlopende ontwikkelthema's in Vernieuwen en verbinden. Strategisch plan Universiteit Leiden 2022-2027. De kern van onze Duurzaamheidsvisie 2030 is dat we werken aan een duurzame studeer- en werkomgeving die, zowel binnen als buiten de universitaire gemeenschap, inspireert en mobiliseert tot het (verder) realiseren van een positieve, maatschappelijke impact.

Met de kennis die voortkomt uit onderzoek en onderwijs wil de universiteit een richtinggevende rol spelen in de duurzaamheidstransitie en bijdragen aan de zeventien duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. In de eigen bedrijfsvoering neemt de

universiteit haar verantwoordelijkheid door zich aan te sluiten bij de doelstellingen uit het Klimaatakkoord voor 2030 en 2050, en door stevig in te zetten op het reduceren van de milieu-impact van de organisatie.

Het doel van deze uitvoeringsagenda duurzaamheid 2023-2026 is om tot uitvoering van de Duurzaamheidsvisie 2030 te komen. Studenten, medewerkers en externe partners zijn betrokken bij de verschillende fasen van de totstandkoming van de uitvoeringsagenda. Om onze richtinggevende ambities te realiseren biedt deze agenda praktische handvatten voor het verduurzamen van ons onderwijs, onderzoek en onze bedrijfsvoering. We streven naar acties waarin sociale, economische en ecologische verduurzaming elkaar raken en versterken. Ook willen we hiermee een duurzame beweging versterken en versnellen op het individuele beslissingsniveau van onze medewerkers en studenten.

College van Bestuur,

Prof.mr. Annetje Ottow

Drs. Martijn Ridderbos RC

Prof.dr.ir. Hester Bijl

Augustus, 2023

Duurzaamheid in onderzoek en onderwijs

Alle studenten kunnen in hun opleiding kennismaken met duurzaamheidsthema's en -vraagstukken, die zoveel mogelijk aansluiten bij de inhoud van hun opleiding. Studenten worden opgeleid tot academische professionals die beschikken over de kennis en vaardigheden die nodig zijn om een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidstransitie.

Met ons onderzoek willen we meer inzicht krijgen in wereldwijde duurzaamheidsvraagstukken en kennis ontwikkelen die bijdraagt aan het vinden van duurzame oplossingen. We brengen verschillende disciplines in coherente onderzoeksprogramma's bij elkaar en stimuleren onderzoek dat aansluit bij het multi- en interdisciplinaire karakter van het duurzaamheidsvraagstuk. We vergroten de (lokale) impact van de Universiteit Leiden door samenwerkingsverbanden met maatschappelijke partners te versterken en in te zetten op toepassing van kennis over duurzaamheidsthema's in de praktijk.

Doelen:

Kernactiviteiten:

Onderzoek

- Meer inzicht in wereldwijde, nationale en regionale duurzaamheidsvraagstukken
- Kennis ontwikkelen voor de juiste oplossingen

Onderwijs

- Ondersteunen van docenten voor integratie van duurzaamheid in het onderwijs
- Vergroten zichtbaarheid duurzaam onderwijs

- Versterken onderzoeksnetwerk Duurzaamheid
- Ontwikkelen van beleid over samenwerking met de fossiele industrie
- Implementatie van Laboratory Efficiency Assessment Framework

- Delen van 'best practices' over implementatie duurzame ontwikkeling in het onderwijs
- Ontwikkelen studiemateriaal 'Integratie van duurzaamheid in het onderwijs'

Draagt bij aan:

Ambities Strategisch Plan 'Vernieuwen en verbinden'

Sustainable Development Goals

Duurzame campus

De Universiteit Leiden werkt aan groene, duurzame campussen. Onze Routekaart Energietransitie moet leiden tot aardgasvrije gebouwen en tot een forse reductie (40 procent) in het elektriciteitsgebruik in 2050. Verder streven we naar betere klimaatadaptatie, het verstevigen van de biodiversiteit en het verminderen van hittestress. We werken met veel inzet verder aan een duurzame, circulaire bedrijfsvoering, onder andere door ons inkoopbeleid en door het stimuleren van groene catering, afvalpreventie en -recycling, en duurzame mobiliteit.

Doelen:

Kernactiviteiten:

**Klimaat-
mitigatie**

- 65% reductie CO₂-emissies scope 1 en 2 in 2030 (t.o.v. 1990)
- 25% reductie aardgas in 2025 (t.o.v. 2019)
- 25% reductie CO₂ als gevolg van zakelijke dienstreizen in 2027

- Toename eigen opwek met 5000PV panelen in 2025
- BREEAM-NL very good bij renovaties en nieuwbouw
- Doorontwikkelen van de verplichte CO₂-compensatie zakelijke vliegreizen
- Maximale transparantie over dienstreizen

**Duurzame
leefomgeving**

- Jaarlijkse toename van groene, biodiverse oppervlakte op grond en op/aan gebouwen van de universiteit

- Inventariseren biodiversiteit per campus
- Opzetten van een meetsysteem biodiversiteit op elke campus, alsmede vaststellen welke doelsoorten de universiteit ondersteunt

**Naar een
circulaire
economie**

- 25% reductie van het jaarlijkse bedrijfsafval per gebruiker in 2027 t.o.v. 2019
- Verzwaren van de duurzaamheidscriteria bij inkoop
- Vergroten van het aandeel plantaardige producten
- Hoogwaardige verwerking van gebruikte ICT

- Uitbreiden rapportage over afval
- Opzetten beleidsplan circulair bouwen
- Uitfasering monoverpakkingen voor boter, broodbeleg en sauzen
- Kennisopbouw over milieueffecten van aanbestedingen van ICT

Meer informatie:

[Bekijk onze
Routekaart
Energietransitie](#)

Draagt bij aan:

Sustainable Development Goals

Bewustwording en betrokkenheid

Het versterken van bewustzijn en betrokkenheid van studenten en medewerkers is cruciaal voor de verdere verduurzaming van de universiteit. Daarom willen we behaalde resultaten op het gebied van duurzaamheid intensiever delen, en transparanter communiceren over de verantwoordelijkheden van de campusgebruikers. Ook willen we onze regionale partners en leveranciers bij de transitie betrekken.

Doelen:

Kernactiviteiten:

Communicatie over duurzaamheid

- Vergroten zichtbaarheid duurzaam onderzoek en onderwijs
- Vergroten zichtbaarheid trainingsaanbod duurzaamheid voor medewerkers en studenten

Versterken van de duurzaamheids-gemeenschap

- Bevordering van een cultuur van duurzaamheid in de gemeenschap van medewerkers en studenten van de Universiteit Leiden

- Ontwikkelen van een strategisch communicatieplan duurzaamheid

- Creëren van een 'green hub' voor medewerkers en studenten
- Doorontwikkelen van duurzaamheidsnetwerk tot een 'lerend netwerk'
- Off- en online evenementen over duurzaamheid voor medewerkers en studenten

Draagt bij aan:

Strategisch Plan 'Vernieuwen en verbinden'

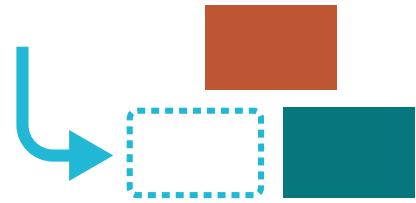

Sustainable Development Goals

Samen aan de slag

Implementatie

Bij de verduurzaming van de bedrijfsvoering nemen het Bestuursbureau (afdeling Strategie en Academische Zaken (SAZ)) en twee expertisecentra (Vastgoed en het Universitair Facilitair Bedrijf (UFB)) het voortouw. Strategische Communicatie en Marketing (SCM) is verantwoordelijk voor de communicatie over en zichtbaarheid van de duurzaamheidsdoelstellingen. De ontwikkeling en uitvoering van de Duurzaamheidsvisie 2030 zijn sinds 2020 belegd bij SAZ.

Faculteiten worden aangemoedigd om eigen duurzaamheidsbeleid te ontwikkelen voor hun onderzoek, onderwijs en bedrijfsvoering. Hierbij blijft er voldoende ruimte voor aanpassing aan de specifieke behoeften van de faculteiten.

Per faculteit wordt onderzocht hoe de verbinding tussen de universitaire duurzaamheidsvisie en facultair duurzaamheidsbeleid versterkt kan worden. Bijvoorbeeld door medewerkers die al met duurzaamheid bezig zijn te betrekken bij kennisuitwisseling tussen faculteiten en bij het aanjagen van nieuwe initiatieven.

Verbinding met maatschappelijke partners

Europese en nationale ambities zijn essentieel voor de transitie naar een toekomstbestendige en klimaatneutrale omgeving. Europese wet- en regelgeving heeft directe impact op het beleid van de Universiteit Leiden. Het tijdig signaleren van Europese, nationale en regionale beleidsontwikkeling op duurzaamheid en het duiden van de impact hiervan voor de universiteit vormt een speerpunt van ons beleid.

We intensiveren de strategische samenwerkingen met onze partners en bouwen zo verder aan onderzoeks- en innovatie-ecosystemen die duurzame ontwikkeling ondersteunen. We zoeken naar overeenkomsten in de strategische agenda's die mogelijkheden voor samenwerking bieden. Door het ontwikkelen van campusontwikkelingsbeleid kan elke campus bijdragen aan het regionale ecosysteem. De komende jaren gaan we na welke maatschappelijke thema's voor ons de beste kansen voor samenwerking bieden, en waar we dus als eerste op willen inzetten. Hieraan werken wij in de uitwerking van [Ambitie 5](#), actielijn 1 en 2 uit het strategisch plan.

Monitoring

We controleren en rapporteren regelmatig over onze prestaties ten opzichte van doelstellingen en implementatie van kernactiviteiten. Dit zorgt ervoor dat we problemen identificeren en aanpakken en onze interne en externe betrokkenen informeren.

TYPE	FREQUENTIE	DOEL
Rapportage naar bedrijfsvoeringsberaad	jaarlijks	Gedetailleerde update over de uitvoeringsstatus van kernactiviteiten en problemen aan directeuren bedrijfsvoering.
Duurzaamheidsverslag	jaarlijks	Uitgebreid verslag van resultaten en activiteiten op het gebied van duurzaamheid voor een brede groep belanghebbenden, waaronder studenten, personeel en het brede publiek.
Sustainabil ranking	jaarlijks	Stelt ons in staat onze resultaten en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid te vergelijken met andere universiteiten en te evalueren.
UI Green Metric ranking	jaarlijks	Stelt ons in staat onze resultaten en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid te vergelijken met andere universiteiten en te evalueren.